



**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-5(6)/15/JK

Warszawa, 12 marca 2015 r.

DECYZJA DIH-1/18/2015

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148, z późn. zm.), art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2014 r., poz. 669, z późn. zm.) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Magdaleny Dudy, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Magdalena Duda Firma Handlowa M&M w Krzeczowie, od decyzji Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Krakowie z dnia 10 grudnia 2014 r. (nr akt sprawy: ZT.8361.252.2014), którą ww. przedsiębiorcy wymierzono kary pieniężne w wysokości:

- 500 zł (słownie: pięćset złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu trzech partii mrożonych glazurowanych produktów rybołówstwa niewłaściwej jakości handlowej, oferowanych do sprzedaży bez opakowań,
- 1.000 zł (słownie: jeden tysiąc złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu partii zafałszowanego mrożonego glazurowanego produktu rybołówstwa, oferowanego do sprzedaży bez opakowań,

utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 6 – 7 i 16 października 2014 r. przez inspektorów reprezentujących Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Krakowie, zwanego dalej również „*Małopolskim WIIH*”, w sklepie spożywczo-przemysłowym w Krzeczowie nr 432, należącym do przedsiębiorcy Magdaleny Dudy, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Magdalena Duda Firma Handlowa M&M w Krzeczowie, zwanej dalej również „*strona*”, oceniono oznakowanie będących w ofercie handlowej m.in. mrożonych glazurowanych produktów rybołówstwa, oferowanych do sprzedaży bez opakowań.

W wyniku powyższego stwierdzono, że:

- trzy partie, tj.: tilapii w ilości 5 kg, w cenie sprzedaży 17,59 zł/kg; pangii w ilości 9,62 kg, w cenie sprzedaży 11,49 zł/kg; fileta z mintaja bez skóry w ilości 10 kg, w cenie sprzedaży 9,99 zł/kg, nie odpowiadają wymaganiom jakości handlowej z uwagi na brak w miejscu sprzedaży, na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób, w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentom, nazwy producenta, wykazu składników oraz informacji o ilościowej zawartości glazury lub ryby. Powyższe, mając na uwadze stan prawny na dzień kontroli, naruszało § 17 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 lipca 2007 r. w sprawie znakowania środków spożywczych (Dz. U. z 2014 r. poz. 774), zwanego dalej „*rozporządzeniem w sprawie znakowania środków spożywczych*”,
- jedna partia limandy żółtopłetwej w ilości 5 kg, w cenie sprzedaży 14,49 zł/kg, była artykułem rolno-spożywczym zafałszowanym w rozumieniu art. 3 pkt 10 lit. b ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. 2014 r., poz. 669, z późn. zm.), zwanej dalej „*ustawą o jakości handlowej*”, z uwagi na oznaczenie w miejscu sprzedaży, na wywieszce dotyczącej tego środka spożywczego, niezgodną z prawdą nazwą, tj. sola. Dodatkowo, na dotyczącej tego środka spożywczego wywieszce lub w inny sposób, w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentom, nie podano nazwy producenta, wykazu składników oraz informacji o ilościowej zawartości glazury lub ryby. Powyższe, mając na uwadze stan prawny na dzień kontroli, naruszało art. 6 ust. 2 ustawy o jakości handlowej w związku z art. 46 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2010 r. Nr 136, poz. 914, z późn. zm.), zwanej dalej „*ustawą o bezpieczeństwie żywności i żywienia*”, oraz § 17 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i ust. 2 rozporządzenia w sprawie znakowania środków spożywczych.

Przy ww. asortymentach mrożonych glazurowanych produktów rybołówstwa znajdowały się wywieszki z nazwą towaru i ceną za kilogram.

Oznakowanie opakowań zbiorczych wszystkich objętych kontrolą mrożonych glazurowanych produktów rybołówstwa, które oceniono w trakcie kontroli, zawierało niezbędne informacje. Ustalono, że produkt oznakowany w miejscu sprzedaży jako sola, zgodnie z informacją umieszczoną na opakowaniu zbiorczym, był w rzeczywistości limandą żółtopłetwą. Na stanie placówki nie zastano soli. Dodatkowo, na podstawie informacji z opakowań zbiorczych, stwierdzono, że w przypadku tilapii, fileta z mintaja bez skóry i limandy żółtopłetwej (na wywieszce jako Sola) zastosowano stabilizator E 451 (i), zaś w przypadku pangii – regulator kwasowości E 330.

Powyższe ustalenia udokumentowano w Protokole kontroli z 16 października 2014 r. (nr akt kontroli: ZT.8361.252.2014).

W trakcie kontroli osoba reprezentująca stronę złożyła oświadczenie, iż oferowana do sprzedaży sola, to zgodnie z etykietą producenta limanda żółtopłetwa. Ponadto wskazała, że

przedstawione kontrolującym etykiety do trzech spośród objętych kontrolą glazurowanych produktów rybołówstwa zostały wycięte z opakowań transportowych w taki sposób, aby zachować daty trwałości. Nie została natomiast zachowana część etykiety zawierająca informacje w języku polskim.

Wobec powyższego, pismem z dnia 7 listopada 2014 r., Małopolski WIIH zawiadomił przedsiębiorcę Magdalенę Dudę, prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Magdalena Duda Firma Handlowa M&M w Krzeczowie, o wszczęciu postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia, na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o jakości handlowej, kar pieniężnych z tytułu wprowadzenia do obrotu odpowiednio trzech partii niewłaściwej jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych i jednej partii zafałszowanego artykułu rolno-spożywczego. Strona została również wezwana do przekazania informacji o wielkości obrotu osiągniętego w poprzednim roku.

W odpowiedzi na powyższe, strona za pośrednictwem poczty elektronicznej poinformowała, że zostały poprawione wszystkie stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości. Strona nie przekazała informacji o wielkości obrotu.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją z dnia 10 grudnia 2014 r., Małopolski WIIH wymierzył przedsiębiorcy Magdalенie Dudzie, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Magdalena Duda Firma Handlowa M&M w Krzeczowie, w oparciu o:

- art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną w wysokości 500 zł z tytułu wprowadzenia do obrotu trzech partii niewłaściwej jakości handlowej mrożonych glazurowanych produktów rybołówstwa, oferowanych do sprzedaży bez opakowań,
- art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną w wysokości 1.000 zł z tytułu wprowadzenia do obrotu jednej partii zafałszowanego mrożonego glazurowanego produktu rybołówstwa, oferowanego do sprzedaży bez opakowań.

Pismem z dnia 23 grudnia 2014 r., strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „Prezesem UOKiK”, odwołanie od ww. decyzji, wnosząc o anulowanie wymierzonej jej kary. Uzasadniając swój wniosek, strona podniosła, iż zastosowanie nazwy sola zamiast limanda żółtopłetwa nie było celowym działaniem, a wynikało jedynie z błędu pracowników. Strona wskazała również, że na limandę żółtopłetwą potocznie mówi się sola.

W związku z powyższym, zdaniem strony, wymierzona jej w kocie 1.500 zł kara jest zbyt wygórowana, tym bardziej, że w trakcie kontroli nałożono mandat w wysokości 100 zł. Takie obciążenie wpłynie na sytuację finansową strony, która prowadzi małe lokalne przedsiębiorstwo, zatrudniające lokalnych pracowników.

Pismem z dnia 13 stycznia 2015 r., Prezes UOKiK poinformował przedsiębiorcę Magdalенę Dudę, prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Magdalena Duda Firma

Handlowa M&M w Krzeczowie, iż przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.), zwanej dalej „k.p.a.”, prawo do zapoznania się z aktami sprawy a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 8 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektywy Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. U. UE L 304 z 22.11.2011, s. 18, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 1169/2011”, podmioty działające na rynku spożywczym w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą nie mogą modyfikować informacji towarzyszących środkowi spożywczemu, jeżeli taka modyfikacja wprowadzałaby w błąd konsumenta finalnego lub w inny sposób zmniejszała poziom ochrony konsumentów i możliwości dokonywania świadomego wyboru przez konsumenta finalnego. Podmioty działające na rynku spożywczym są odpowiedzialne za wszelkie zmiany, których dokonują w informacjach na temat żywności towarzyszących środkowi spożywczemu.

Jak stanowi art. 8 ust. 5 ww. rozporządzenia, podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają przestrzeganie w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą wymogów prawa dotyczącego informacji na temat żywności i odpowiednich przepisów krajowych mających znaczenie dla ich działalności i upewniają się, że wymogi te są spełnione.

Art. 8 rozporządzenia 1169/2011 stanowi wyjaśnienie zakresów odpowiedzialności podmiotów za informacje przekazywane konsumentom na temat żywności, o której to odpowiedzialności mowa w art. 17 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. UE L 31 z 01.02.2002 r. s. 1 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 178/2002”.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ww. rozporządzenia 178/2002, podmioty działające na rynku spożywczym i pasz zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji,

w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów.

W myśl art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania oraz dodatkowe wymagania dotyczące artykułów rolno-spożywczych, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta.

Rozporządzenie 1169/2011 w art. 6 stanowi, że każdemu środkowi spożywczemu przeznaczonemu do dostarczenia konsumentowi finalnemu lub do zakładów żywienia zbiorowego muszą towarzyszyć informacje na temat żywności zgodnie z tym rozporządzeniem.

Rozporządzenie 178/2002, w art. 8 ust. 1 stanowi, że prawo żywnościowe ma na celu ochronę interesów konsumentów i powinno stanowić podstawę dokonywania przez konsumentów świadomego wyboru związanego ze spożywaną przez nich żywnością. Ma na celu zapobieganie oszukańczym lub podstępным praktykom, fałszowaniu żywności oraz wszelkim innym praktykom mogącym wprowadzać konsumenta w błąd.

Informacje na temat żywności nie mogą wprowadzać w błąd, w szczególności co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności co do jego charakteru, tożsamości, właściwości, składu, ilości, trwałości, kraju lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji, o czym mówi art. 7 ust. 1 lit. a rozporządzenia 1169/2011. W myśl zaś art. 7 ust. 2 tego rozporządzenia, informacje na temat żywności muszą być rzetelne, jasne i łatwe do zrozumienia dla konsumenta.

Artykuł rolno-spożywczy zafałszowany, jak wynika z art. 3 pkt 10 ustawy o jakości handlowej to produkt, którego skład jest niezgodny z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych, albo produkt, w którym zostały wprowadzone zmiany, w tym zmiany dotyczące oznakowania, mające na celu ukrycie jego rzeczywistego składu lub innych właściwości, jeżeli niezgodności te lub zmiany w istotny sposób naruszają interesy konsumentów finalnych, w szczególności jeżeli:

- a) dokonano zabiegów, które zmieniły lub ukryły jego rzeczywisty skład lub nadały mu wygląd produktu zgodnego z przepisami dotyczącymi jakości handlowej,
- b) w oznakowaniu podano nazwę niezgodną z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych albo niezgodną z prawdą,
- c) w oznakowaniu podano niezgodne z prawdą dane w zakresie składu, pochodzenia, terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, zawartości netto lub klasy jakości handlowej.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 29), zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie znakowania”, w § 19 ust. 1 pkt 1, 2, 3 i 5,

stanowi, że w przypadku środków spożywczych oferowanych do sprzedaży konsumentowi finalnemu lub zakładom żywienia zbiorowego bez opakowania lub w przypadku pakowania środków spożywczych w pomieszczeniach sprzedaży na życzenie konsumenta finalnego lub ich pakowania do bezzwłocznej sprzedaży podaje się: nazwę środka spożywczego w sposób określony w art. 17 rozporządzenia 1169/2011; nazwę albo imię i nazwisko producenta; wykaz składników – zgodnie z art. 18–20 rozporządzenia 1169/2011, z uwzględnieniem informacji, o których mowa w art. 21 tego rozporządzenia; w przypadku produktów rybołówstwa w rozumieniu pkt 3.1 załącznika I do rozporządzenia (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego, mrożonych glazurowanych – dodatkowo informację dotyczącą ilościowej zawartości glazury lub ryby albo owoców morza w tych produktach.

Zgodnie z § 19 ust. 2 ww. rozporządzenia, informacje, o których mowa w ust. 1, podaje się w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób, w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentom.

Ustawa o jakości handlowej w art. 40a ust. 1 pkt 3 wskazuje, że każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł. W myśl zaś art. 40a ust. 1 pkt 4 tej ustawy, każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze zafalszowane, podlega karze pieniężnej w wysokości nie wyższej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, nie niższej jednak niż 1.000 zł. Ustalając wysokość kary pieniężnej, zgodnie z art. 40a ust. 5 tej ustawy, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej uwzględnia: stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów.

W niniejszej sprawie organ pierwszej instancji stwierdził, że w przypadku oferowanych do sprzedaży, w placówce należącej do strony, mrożonych glazurowanych produktów rybołówstwa przy jednym z nich uwidocznił nazwę niezgodną z rzeczywistością (brak było też wszystkich wymaganych prawem informacji), zaś przy pozostałych trzech nie uwidocznił informacji o nazwie producenta, ilościowej zawartości glazury lub ryby oraz wykazu składników. Biorąc powyższe pod uwagę, zdaniem Prezesa UOKiK, Małopolski WIIH właściwie uznał, że strona wprowadziła do obrotu trzy partie artykułów rolno-spożywczych niewłaściwej jakości handlowej i jedną partię artykułu rolno-spożywczego zafalszowanego, co skutkowało wymierzeniem stronie kar pieniężnych z tego tytułu.

Należy zauważyć, że od momentu wydania decyzji przez organ pierwszej instancji do czasu wydania niniejszej decyzji, uległ zmianie stan prawny. Na mocy ustawy z dnia 7 listopada 2014 r. o zmianie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1722), która weszła w życie 13 grudnia 2014 r., uchylony został m.in. art. 6 ust. 2 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz art. 46 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia. Ponadto dnia 9 stycznia 2015 r., tj. z dniem wejścia w życie nowego rozporządzenia w sprawie znakowania, utraciło moc poprzedzające je rozporządzenie w sprawie znakowania środków spożywczych. Organ odwoławczy, wydając przedmiotową decyzję uwzględnił zmiany, jakie zaszły w przepisach we wspomnianym okresie.

Wskazać należy, że od 13 grudnia 2014 r. stosuje się rozporządzenie 1169/2011, w tym jego art. 6, zgodnie z którym każdemu środkowi spożywczemu przeznaczonemu do dostarczenia konsumentowi finalnemu lub do zakładów żywienia zbiorowego muszą towarzyszyć informacje na temat żywności zgodnie z tym rozporządzeniem. Zgodnie z art. 7 ust. 1 lit. a ww. rozporządzenia, informacje na temat żywności nie mogą wprowadzać w błąd, w szczególności co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności co do jego charakteru, tożsamości, właściwości, ilości, trwałości, kraju lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji. Natomiast art. 8 ust. 4 zdanie pierwsze rozporządzenia 1169/2011, stanowi, że podmioty działające na rynku spożywczym w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą nie mogą modyfikować informacji towarzyszących środkowi spożywczemu, jeżeli taka modyfikacja wprowadzałaby w błąd konsumenta finalnego lub w inny sposób zmniejszała poziom ochrony konsumentów i możliwości dokonywania świadomego wyboru przez konsumenta finalnego. Z kolei art. 8 ust. 5 ww. rozporządzenia mówi, że podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają przestrzeganie w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą wymogów prawa dotyczącego informacji na temat żywności i odpowiednich przepisów krajowych mających znaczenie dla ich działalności i upewniają się, że wymogi te są spełnione. W myśl zaś obowiązującego od 9 stycznia 2015 r. rozporządzenia w sprawie znakowania, w przypadku środków spożywczych oferowanych do sprzedaży bez opakowań lub pakowanych przy sprzedaży, na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób, w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentowi finalnemu, podaje się m.in. nazwę środka spożywczego; nazwę albo imię i nazwisko producenta; wykaz składników; w przypadku mrożonych, glazurowanych produktów rybołówstwa – dodatkowo informację dotyczącą ilościowej zawartości glazury lub ryby (§ 19 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 5 i ust. 2 tego rozporządzenia).

Mając na uwadze powyższe, strona jako podmiot, który wprowadził do obrotu mrożone glazurowane produkty rybołówstwa oferowane do sprzedaży bez opakowań, jest odpowiedzialna za informacje na temat żywności i ponosi w związku z tym odpowiedzialność za ich obecność i rzetelność.

Odwołując się od decyzji, strona nie kwestionuje ustaleń kontroli, podnosi jednakże, że stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości zostały usunięte. Dodatkowo wskazuje, iż zastosowanie niezgodnej z prawdą nazwy w przypadku limandy żółtopłetwej wynikało ze zwykłej pomyłki i nie było celowym działaniem na szkodę konsumenta.

Odnosząc się do powyższego, Prezes UOKiK informuje, że zgodnie ze stanowiskiem przyjętym w orzecznictwie, przepisy prawa żywnościowego, w tym przepisy o jakości handlowej, sprzeciwiają się każdej praktyce, również dotyczącej oznakowania środka spożywczego, mogącej w jakikolwiek sposób wprowadzać w błąd konsumenta. Obowiązkiem podmiotu, który wprowadził do obrotu zakwestionowane produkty jest zatem wprowadzanie do obrotu produktów oznakowanych zgodnie z przepisami, w sposób rzetelny i niebudzący wątpliwości (por. np. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 19 marca 2010 r., sygn. VI SA/Wa 91/10).

W myśl art. 17 ust. 1 rozporządzenia 178/2002, każdy z podmiotów działających na rynku spożywczym: producent, przetwarzający czy dystrybutor, obarczony jest obowiązkiem zapewnienia w przedsiębiorstwie będącym pod jego kontrolą, zgodności żywności z wymogami prawa żywnościowego i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów.

Stosownie do art. 7 ust. 1 lit. a rozporządzenia 1169/2011, informacje na temat żywności nie mogą wprowadzać w błąd, w szczególności co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności co do jego charakteru, tożsamości, właściwości, składu, ilości, trwałości, kraju lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji (w dacie kontroli i wydania decyzji przez organ pierwszej instancji był to przepis art. 6 ust. 2 ustawy o jakości handlowej w związku z art. 46 ust. 1 pkt 1 lit. a rozporządzenia o bezpieczeństwie żywności i żywienia).

Wobec powyższego, stosując nazwę środka spożywczego niezgodną z rzeczywistością, strona naruszyła ww. przepis, wprowadzając konsumentów w błąd co do rzeczywistego charakteru nabywanego produktu, który wbrew przekazowi wynikającemu z uwidocznionej nazwy, nie był produktem, który konsumenci chcieli nabyć.

W tym miejscu należy wskazać, że obowiązujące regulacje wprost definiują pojęcie artykułu rolno-spożywczego zafałszowanego. W art. 3 pkt 10 lit. b ustawy o jakości handlowej podano przykładowe wyliczenie okoliczności warunkujących uznanie produktu za zafałszowany, naruszające interesy konsumentów w sposób istotny. W szczególności zafałszowanie może polegać na podaniu niezgodne z prawdą nazwy artykułu rolno-spożywczego. W przedmiotowej sprawie, zdaniem Prezesa UOKiK, dyspozycja art. 3 pkt 10 lit. b ustawy o jakości handlowej została spełniona i wprowadzenie do obrotu przez przedsiębiorcę Magdalenę Dudę, prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Magdalena Duda Firm Handlowa M&M w Krzeszowie, glazurowanego produktu rybołówstwa o nazwie sola, który był w rzeczywistości limandą żółtopłetwą, wprowadzało konsumentów w błąd, gdyż otrzymywali oni inny produkt niż sugerowała jego nazwa, a zatem pozbawieni byli oni

także możliwości dokonania świadomego wyboru. Podkreślić należy, że to wyłącznie strona była odpowiedzialna za oznakowanie przedmiotowych produktów w miejscu sprzedaży, a ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że przedmiotowy produkt, oferowany przez stronę jako sola, oznakowany był przez producenta na etykietach opakowania zbiorczego w sposób prawidłowy, tymczasem strona uwidoczniła przy ww. produkcie inną nazwę niż faktyczna.

Dodać należy również, że tłumaczenie strony, iż potocznie na limandę żółtopłetwą mówi się sola nie ma znaczenia w sprawie. Zwrócić należy uwagę, iż stosownie do art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o organizacji rynku rybnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 1389), Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzi wykaz oznaczeń handlowych produktów rybołówstwa przyjętych na terytorium Polski, o którym mowa w art. 4 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 104/2000 z dnia 17 grudnia 1999 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury (Dz. U. L 17 z 21.1.2000, str. 22) [ww. rozporządzenie 104/2000 zostało uchylone rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000 (Dz. U. UE L 354 z 28.12.2013, s. 1, z późn. zm.). Art. 4 tego rozporządzenia obowiązywał jednak do dnia 12 grudnia 2014 r. Obecnie regulacje w tym zakresie znajdują się w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniającym rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000 (Dz. U. UE L 354 z 28.12.2013 r., s. 1)]. Zgodnie z tym wykazem limanda żółtopłetwa i sola są dwoma różnymi gatunkami ryb. Wobec powyższego, w razie wątpliwości w związku z nazwą, strona miała możliwość zweryfikowania tych informacji. Zatem wyłącznie stronę, która powinna zwracać uwagę na oznakowanie dostarczanych jej produktów, należy uznać winną stwierdzonych nieprawidłowości. Zdaniem Prezesa UOKiK, strona nie dołożyła należytej staranności w zapobiegnięciu wprowadzenia do obrotu produktu zafałszowanego. Strona, działając na rynku artykułów spożywczych od kilku lat, powinna zdawać sobie sprawę z ciężących na niej obowiązków wprowadzania do obrotu artykułów zgodnych z obowiązującym prawem i powinna zadbać, aby ich wykonanie było rzetelne i odpowiadało normom ustawowym (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 19 marca 2010 r., sygn. VI SA/Wa 91/10). Wskazać należy, że niewiedza czy niezawiniona pomyłka nie zwalnia strony z tej odpowiedzialności. Ponadto, usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości nie zmienia faktu, że strona wprowadzała w błąd konsumentów co do tożsamości nabywanego produktu, wskazując im za pomocą deklaracji w oznakowaniu, jako jedyne źródła informacji, że mają do czynienia z innym środkiem spożywczym.

Wobec tego, stwierdzone nieprawidłowości świadczyły o podmieianie asortymentowej, nadającej produktowi wyższe walory jakościowe niż w rzeczywistości. Posługiwanie się nazwą sola, tj. ryby o ustalonej renomie, w ocenie Prezesa UOKiK, miało na celu podkreślenie lepszej jakości oferowanego produktu, a przez to wpływało na atrakcyjność oferty i stanowiło zachętę do zakupu. Mając na uwadze powyższe, organ drugiej instancji uznał, że był to czyn wprowadzający w błąd konsumentów, w sposób istotny naruszający ich interesy, z uwagi na pozbawienie możliwości dokonania świadomego wyboru.

Powyższe jednoznacznie wskazuje, że ww. produkt został zafałszowany w rozumieniu art. 3 pkt 10 lit. b ustawy o jakości handlowej. Należy wskazać, że nie ma tu znaczenia czy zafałszowany produkt został wprowadzony do obrotu w wyniku celowego działania, czy też nie, gdyż nie jest to przesłanka do zmniejszenia wymiaru kary bądź odstąpienia od niej w ogólnie. Ustawa o jakości handlowej w art. 40a ust. 1 pkt 4 wprowadza mechanizm polegający na tym, że każdy w stosunku do kogo zostanie spełniona przesłanka wprowadzenia do obrotu artykułów rolno-spożywczych zafałszowanych podlega karze określonej w tym przepisie. Ustawodawca zakłada więc istnienie odpowiedzialności w każdej sytuacji wymierzenia kary pieniężnej z tytułu naruszenia wymagań prawa żywnościowego.

Prezes UOKiK informuje, że również dokonana przez Małopolskiego WIIH kwalifikacja czynu odnośnie wprowadzenia do obrotu trzech partii glazurowanych produktów rybołówstwa niewłaściwej jakości handlowej była prawidłowa i stanowiła podstawę wymierzenia przedsiębiorcy kary pieniężnej na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej.

Prezes UOKiK pragnie zauważyć również, że wbrew temu, co twierdzi strona w odwołaniu, kwota 1.500 zł nie dotyczy wyłącznie wprowadzenia do obrotu zafałszowanego artykułu rolno-spożywczego. W przedmiotowej sprawie stronie wymierzono dwie kary pieniężne:

- jedną, w kwocie 500 zł, z tytułu wprowadzenia do obrotu trzech partii mrożonych glazurowanych produktów rybołówstwa nieodpowiadających jakości handlowej z uwagi na niewidoczność wymaganych przy tego rodzaju produktach oferowanych do sprzedaży luzem informacji, tj. nazwy producenta, wykazu składników i ilościowej zawartości glazury,
- drugą, w kwocie 1.000 zł, z tytułu wprowadzenia do obrotu partii mrożonego glazurowanego produktu rybołówstwa zafałszowanego z uwagi na uwidocznienie w miejscu sprzedaży produktu nazwy sola, choć w rzeczywistości, zgodnie z deklaracją producenta, była to limanda żółtopłetwa (dodatkowo przy produkcie tym nie uwidoczniono wymaganych przy tego rodzaju produktach oferowanych do sprzedaży luzem informacji, tj. nazwy producenta, wykazu składników i ilościowej zawartości glazury).

Podkreślić należy, że obie kary zostały wymierzone w minimalnej wysokości wskazanej w art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o jakości handlowej i, zdaniem Prezesa UOKiK, są właściwe do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w sprzedaży były dostępne wyłącznie środki spożywcze odpowiadające jakości handlowej, a przy tym spełnią swoją funkcję prewencyjną i represyjną, skłaniając stronę do przestrzegania przepisów o jakości handlowej, stosownie do wymagań przewidzianych w art. 17 ust. 2 rozporządzenia 178/2002, w świetle których, kary za naruszenie prawa żywnościowego powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

Ustosunkowując się w dalszej kolejności do mandatu, o którym wspomina strona w odwołaniu, Prezes UOKiK zauważa, że jak wynika z Protokołu kontroli, ukarany został karą grzywny, w drodze mandatu karnego, kierownik sklepu, tj. pracownik placówki. Podstawą ukarania pracownika mandatem był art. 111 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2013 r., poz. 482, z późn. zm.). Ukazanie mandatem karnym wynikało z popełnionego wykroczenia w związku z naruszeniem wymagań załącznika nr 3 sekcja V rozdział III pkt 2 lit. c rozporządzenia 853/2004, za nieprzestrzeganie zasad higieny poprzez oferowanie do sprzedaży nieopakowanego mięsa mielonego, co stanowiło odrębny rodzaj nieprawidłowości i nie podlega sankcjom określonym w art. 40a ustawy o jakości handlowej. Ujawnione uchybienie stanowiło wykroczenie, za którego popełnienie ustalono osobę odpowiedzialną. W związku z powyższym, zastosowano w stosunku do niej art. 111 § 1 pkt 1 Kodeksu wykroczeń. Kary pieniężne wymierzone stronie na mocy przedmiotowej decyzji przez Małopolskiego WIIH są natomiast wynikiem postępowania administracyjnego wszczętego i prowadzonego w związku z ujawnieniem w toku kontroli u przedsiębiorcy trzech ww. partii artykułów rolno-spożywczych nieodpowiadających jakości handlowej z uwagi na nieprawidłowe oznakowanie w miejscu sprzedaży oraz jednej partii artykułu rolno-spożywczego zafałszowanego. Różny jest zatem zakres nieprawidłowości oraz odmienne sankcje w związku z naruszeniem przepisów.

Zgodnie z art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Krakowie w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stanie się ostateczna.

W myśl art. 67a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.) wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, na wniosek strony w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem strony lub interesem publicznym, może:

- 1) odroczyć termin płatności podatku (kary) lub rozłożyć zapłatę podatku na raty,
- 2) odroczyć lub rozłożyć na raty zapłatę zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę lub odsetki określone w decyzji,

- 3) umorzyć w całości lub w części zaległości podatkowe, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną.

Należy zaznaczyć, że kara pieniężna staje się zaległością w sytuacji, gdy nie zostanie uiszczona w terminie 30 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Zatem, w myśl art. 127 § 2 k.p.a. w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 k.p.a., organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga wnoszona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 794, z późn. zm.).

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Wiceprezes
Dorota Karczewska

Otrzymują:

1. Magdalena Duda
Magdalena Duda Firma Handlowa M&M
Krzeszów 432
32-700 Krzeszów
2. Małopolski Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej w Krakowie
3. a/a